

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep
0032 OSLO

Dato: 14.03.2016

Vår ref.: 16/00308
Deres ref.:

Saksbehandler: Ina Tandberg

HiOAs høringssvar - Rapport Kunnskapssektoren sett utenfra

HiOA har mottatt rapporten fra Gjedrem-utvalget «Kunnskapssektoren sett utenfra», og takker for muligheten til å kunne avgi et høringssvar.

HiOA deler store deler av begrunnelsen for å ville se på hvordan sentralforvaltningens oppgaver og tjenester er organisert, og er enig i at mange av dagens enheter ble opprettet for å besvare et behov og at det samlet har blitt en fragmentert organisering. Likevel ønsker HiOA å kommentere noen av forslagene til fremtidige løsninger spesielt, sett fra HiOAs behov for sentralforvaltning innen høyere utdanning.

Utvalget foreslår blant annet:

- *Å opprette et samlet forvaltningsorgan underlagt Kunnskapsdepartementet*

HiOA er kjent med at CRISTin og FSAT diskuterer en mulig sammenslåing, og støtter den tankegangen. Det foreslås samling av oppgaver og tjenester som i dag betjenes av BIBSYS, Artsdatabanken, Norgesuniversitetet og Nasjonalt senter for realfagsrekruttering i et sentralt forvaltningsorgan, og dette bør utredes videre. HiOA er usikker på om PKU bør inn i et forvaltningsorgan for høyere utdanning, eller om det best kan løses av eksempelvis Norges Forskningsråd eller i sin nåværende form i departementet. Dersom det skal opprettes et forvaltningsorgan underlagt departementet, bør det arbeides videre med hvilket mandat og overbygning organet skal ha. Det fremstår utydelig hvordan et nytt forvaltningsorgan i realiteten vil være tids- og kostnadsbesparende, og det bør arbeides videre med hvordan og for hvem dette skal bidra til effektivisering og bedre arbeidsdeling for. HiOA er ikke prinsipielt imot oppretting av et sentralt forvaltningsorgan, men mener at både helheten, arbeidsdelingen med KD og rollen organet

Rektor, Stab

Høgskolen i Oslo og Akershus

Postadresse: Pb. 4 St. Olavs plass, 0130 OSLO

Besøksadresse: Pilestredet 46, Telefon: 60 23 50 00, e-post: post@hioa.no, www.hioa.no

får i sektoren må være tydelig før man eventuelt bestemmer seg for denne løsningen for organisering av sentralforvaltningen.

HiOA er uenig i at forvaltningsoppgaver, som etatsstyring og budsjettarbeid, som er en del av departementets direkte hierarkiske styring av sektoren bør legges til et underliggende forvaltningsorgan. Særlig etter departementets omlegging og modernisering av formen på etatsstyring, etter blant annet anbefalinger fra rapporten «Handlingsrom for kvalitet» i 2010, har dette vært en god og dialogbasert måte for å følge opp institusjonene. Det har gitt økt tillit mellom departementet og UH-institusjonene, og det har vært helt sentralt i gjennomføring av blant annet SAK-politikk og Strukturreformen. Både SAK-politikken og Strukturreformen har også gitt KD færre institusjoner å ha etatsstyringsansvar ovenfor, og denne utviklingen vil trolig fortsette i den videre oppfølgingen av Strukturreformen. HiOA verdsetter denne delen av styringsdialogen, fordi den gir rom for utviklingsbaserte samtaler mellom oss og vårt eierdepartement. Styringsdialogen kan gjerne utvikles videre, men det er ønskelig at det er departementet som har dette ansvaret. HiOA er i tvil om et nivå underlagt KD vil ivareta institusjonenes autonomi og behov for handlingsrom i omstillingsarbeid bedre enn dagens organisering, og det er uklart hvordan arbeidsdelingen mellom KD og forvaltningsorganet skal foregå i dialogen med sektoren. Tildelingsbrevene inneholder mer enn kun tekniske regneøvelser for bruk av midler som mottas over statsbudsjettet, og det bør være et departementsansvar å gi UH-institusjonene eksempelvis politiske prioriteringer og sektormål sammen med tildelingen av budsjetttrammer og føringer for bruk av disse. HiOA tror det blir økt byråkratisering av å fragmentere dette ansvaret i to styringsnivåer som skal samarbeide om dette i flere runder før det kommer til universitetene og høgskolene.

Forslagene om å flytte analysearbeid til et underliggende organ kan være fornuftig for å frigjøre kapasitet i departementet, samtidig som dette arbeidet også gir departementet viktig informasjon til styringsdialogen og arbeidet med politisk arbeid som stortingsmeldinger og statsbudsjett. Dersom dette skal flyttes bør det være utstrakt samarbeid mellom de to styringsnivåene, og dermed kan også bli mer kostnadskrevende å løse på en god måte.

HiOA er usikker på om de foreslåtte forvaltningsoppgavene fra UHR faktisk er å regne som forvaltningsoppgaver bare fordi UHR mottar særskilt bevilgning for å løse disse. KD bør ha dialog med UHR om hvilke forvaltningsoppgaver som kan løses bedre av et forvaltningsorgan, og hvilke oppgaver som fortsatt bør løses av en mer rendyrket interesseorganisasjon.

- *Rendyrking av NOKUTs rolle som tilsynsorgan*

NOKUT har i dag ansvar for godkjenning av utenlandsk utdanning, og dette er en stadig viktigere oppgave med økende antall flyktninger som kommer til Norge. NOKUT har vist evne til modernisering (blant annet gjennom ordningen for personer uten verifiserbar dokumentasjon), og HiOA ser gjerne at NOKUT fortsetter arbeidet med å gjøre godkjenningsordninger mer fleksible og effektive.

- *Utdanningsdirektoratet innflytelse på lærerutdanningene*

Utvalget foreslår at Utdanningsdirektoratet bør få en formalisert faglig rolle i utformingen av lærerutdanningene. HiOA er uenig i dette. Lærerutdanningene er allerede gjenstand for styring gjennom rammeplaner og det er uklart hva som skulle være formålet med å gi ytterligere en statlig instans en sterkere og mer formalisert faglig rolle. Ansvar for høyere utdanning ligger på universiteter og høyskoler, og det er en fordel med et enhetlig system for styring og ledelse av utdanningene. Tiltaket vil øke risikoen for målkonflikt i nasjonal styring av institusjonene. Det er behov for god dialog og samarbeid mellom Utdanningsdirektoratet og universitetene og høyskolene, men da som sidestilte parter.

Vennlig hilsen

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ingen håndskrevne signaturer

Curt Rice

Rektor